

Dora PAVEL

Fiction-Ltd

Efectul Caligari

roman

POLIROM
2025

Din carnetul psihologului Felix Tisu

Noapți la rând are coșmaruri. M-am obișnuit. Mă ridic din patul de-alături, îl observ, adesea îl și ajut în clipa trezirii. Întârzie ca de obicei în culcușul neaerisit. Gâfâie și scuipă. Așa se opintește Rafa să spună ceva. Dintr-odată, pielea i se-ntinde, îl trage, îl ustură, omul traversează acea agitație prea bruscă a nervilor supremi, care i-au dat de atâtea ori aritmii. Se sprijină în cot, își apleacă bustul peste marginea din fier, privește la podea, apoi înspre mine, mă vede, se miră că mă vede. Uită că de ceva vreme am ales să locuim în aceeași rezervă, și asta fiindcă eu dorisem să-l decriptez mai bine. Nu știu încă pentru cât timp. Își studiază buza, o pipăie cu vârful degetelor, n-o fi spartă sau prost cusută? Știu că e încă pe jumătate în vis, că-și transferă în starea de trezie tot ce-a visat el cu el. Despre el. Mi-l povestește, în timp ce-și privește talpa

stângă, o verifică dacă nu e înfășată, cum îi apăruse în vis, dacă șoseta albă n-are cumva pete gălbui, vechi, de urină. Vorbește în șoaptă, se uită speriat spre ușă după infirmiera Cecilia. Mă lămurește. Nu-i urina scursă din chilotul prăfuit și el în vis, ale cărui imprimeuri părea că s-au decolorat de mult. E urina prelinsă de pe braț, de când și-a injectat-o în venă. De când și-a injectat-o, *în vis*, în venă. În viața reală, Rafa nu și-a injectat niciodată nimic, cu atât mai puțin urină. Când episodul autovătămării ajunge și la urechile mele, relatându-l, tremură. Se pare că fusesem și eu implicat în coșmar, se făcea că eu l-am găsit în baie, jos, pe gresie, eu i-am salvat trupul prăbușit, chircit, eu i-am auzit geamătul, eu i-am protejat vena înfierbântată, de o culoare stranie, zice, ca gălbuiul rămas pe pereții seringii, ca muștăriul infiltrat pe culoarele sângelui îngroșat, care îi dădea un spectru leșios.

Își studiază degetele, se minunează că nu-s chircite, noduroase și scâlciate de artroză ca-n vis, pare că visase că și le-a deformat opintindu-se, culmea, să scape din ospiciu nopțile, căutând soluții de evadare.

I s-a spus să nu facă asta.

Să n-o mai faci, auzi, mă?!

Târât în camera „periculoșilor“, un adevărat „antreu al torturii“, supravegheat prin camera de luat vederi, zile la rând.

Mai faci? Mai faci, zi, mă, scârnăvie, mai faci?!

Se simțise lovit mai dureros de vorbele și ironiile celorlalți pacienți decât de constrângerile și pândă sanitarilor. Doar că psihopatul în care se încarna în vis nu voise să rostească, în hohotele și batjocura lor, acel *nu* răspicat. Umil, implorator.

Mai faci, sau ești mort?!

Continuarea visului. Mai târziu, dezmeticit din leșinul pilulelor, și-a proptit degetele de barele patului, le-a răsucit și mai tare, cu ură pentru neputință, le-a înjurat, a încercat să și le rupă, le-a pocnit oasele, le-a fisurat. La ce-ți mai trebuie degete când nu-ți mai servesc la nimic? De unde doar durerea acestor bucăți minore din trup, în timp ce pe el, pe mecanismul viu care însemna *el*, nu-l durea nimic? Și, în continuare, recurentă, aceeași obsesie pe care o trăiește și în starea de trezie. Cum să sufere un hoit solid ca al lui din cauza unei dureri raportate de la periferie? Cum să dea el credit și crezare jelui-rii unor falange care acum, pe moment, nu-și mai aveau rostul? Când tocmai el, stăpânitorul absolut peste întreg compozitul trupului său, decisese că nu-și mai aveau rostul. Cu ele, cu degetele mâinilor, trebuia să înceapă automutilarea până și-n vis. Pe ele le programase drept prime victime. Cu ele își va antrena rezistența,

până va ajunge acolo unde suferința să-i fie cu adevărat greu suportabilă. Doar cu suferința aia avea de luptat, pe ea trebuia s-o arunce în corzi, s-o trântescă la podea. În țesutul ei avea să-și înfigă crampoanele, cu ea va trebui să facă trecerea *dincolo*, anihilându-se pe încetul. Doar așa avea să-și ispășească derapajele minții.

Cu toate episoadele emoționale intense din timpul somnului, cu toate viziunile și atentatele pacientului meu asupra propriului sine, deocamdată nu renunț la acel diagnostic ferm pe care i l-am dat, tulburarea bipolară din registrul căreia oricum alesesem versiunea sa mai ușoară, *ciclotimia*. De altfel, el însuși susține că partea rea, diabolică, a subconștientului său nocturn are și un revers „idealizat“ peste zi. Îi fac bine, de exemplu, „urmele grafiate“, neșterse încă, de pe pereți. Fără îndoială, urme dibuite doar de el. Născocite. Îl ascult, îi dau impresia că-l cred, deși, inteligent cum e, știe că-l suspectez de scorneli. Sunt convins că știe că știu. Totuși, continuă să se joace și cu mintea mea. Continuă să se joace, deși știe că-i intuiesc jocul, dar o face, mi-e limpede, pentru că tot ce vrea e să nu fie declarat sănătos și eliberat din sanatoriu. Pentru asta, contează pe mine. Îi dă-nainte cu însemnările de pe pereți care-l relaxează, pe

care le asumă, două luni i-au fost de-ajuns să iubească mai mult decât orice pereții ăștia „abuzati“, două luni – îmi spune – de când le descifrează „inscripțiile“. De când pare că le aude țipetele înăbușite din minutele, orele, zilele de demult, în care au fost săpați cu ură. Nu cu o ură oarecare. Cu ura care te reîntoarce la viață.

Ura, da. Ura din scrijelirile indecente, disperate, de pe ziduri. Acum, și ale lui.

Concupiscente, sfâșietoare.

Repetă, privindu-mă în ochi.

Ura. Avea dreptate cel care o fi zis: *Nimic mai mult decât ura față de viață nu repornește viața*. Sângele, sexul, creierul.

Aici, unde numai ura te poate salva, repet și eu.

Îi face plăcere s-audă că repet ce spune. Faptul că repet ce spune, chiar și numai din când în când, îi garantează buna mea intenție de a-i fi alături în tot ce vrea și plănuiește, el pentru el, de-aici înainte.

*

Ce zi bună ar fi fost asta pentru tatăl său – îmi repetă Rafa –, ce zi bună să-l știe „încarcerat“ aici, unde a avut timp să scruteze, a învățat să vorbească coerent, cu el însuși să vorbească

coerent, multe înveți în cotlonul tău, dacă ai parte de el, adică *numai de el*. Când să taci, cum să taci mai tot timpul, să nu scoți cel mai mic sunet decât după oarece convulsii interioare.

Acum simte, adu-mecă „prada“, gândurile și gesturile din preajmă, cu nări mult mai vibrante, aerul greu, gustul spirtos, cocleala din nări îi induc același imbold perpetuu de urlet excitat. Cum mi-l induc deja și mie. Îi dau dreptate, recunosc, am deprins eu însumi multe de când locuiesc aici, știu acum și eu ce înseamnă fiecare sunet, țipăt și râset, grohăit și vaiet, mișcare, adiere și curent, scrijelitură pe perete, viețuirea la un loc cu toți, într-o continuă semiadormire, semiconștiență.

Cu o diferență. Lui, orice miros îi parvine cu sânge uman resorbit. Rămas, cred eu, din vechiul preaplin al dorinței de-a face bine ucigând, din *preaplinul chemării sale de a face bine ucigând*.

Totuși, spune: Nu vă feriți de mine, aici mai mult tac și exersez. Mă reprim.

A ucis – imaginar – o singură dată. Mai exact, a eșuat în unicul său act criminal – fantasmă – o singură dată. Nu l-a încercat de mai multe ori. Chiar și așa, mimat cum ar fi, l-ar comite, convins c-ar face bine. Convins că singură promisiunea morții te poate salva de la viață. În loc să-l agite, zgomotele intermitente cu care m-aș